

gi tradunt qui à rebus pendent externis, neque dum perturbationibus dominantur hac ipsa conditione coguntur potestatis eiusmodi impetum à se propellere. alioquin cessare nunquā à laboribus poterunt.

De sacrificiis ad dæmones malos & de abstinentia & cautōe à malis dæmonibus.

Quapropter theologi si quando permitunt dæmonibus improbis uitandorum gratia malorum, quæ illaturi sint animalia mactare uetāt, simul talia sacrificia degustare, interrea iubent antequam ita sacrifices purgare animum ieiunio, ac præcipue animalium abstinentia. Existimant enim sanctam animi puritatem esse quasi symbolum characterem que diuinum. quo custodiaris adeo ut nihil patiaris ab illis, quibus ipse propinquas, dum eos sacrificando concilias, quando enim contra sis affectus, atque illi quibus sacrificia operaris, sisque purior, ideoque diuini or te, & corpore & animo idem nem perseuerare, pura scilicet sanctimonia uelut arce munitum. Quamobrem fascinatoribus etiam ueneficisque necessaria uisa est eiusmodi cautio, per quam sint à discrimine tutiores. neque tamen penitus tuti esse possunt, lasciuiæ namque genera cōsueuerunt dæmones improbos compellere. quapropter nō ueneficorum incantatorumque propria est puritas atque simonia, sed diuinorum certe uirorum contemplantiumque diuina. Iam uero castitas abstinentiaque suos passim obseruatores cōtra malos dæmones diuina familiaritate tuetur. itaque si fascinatores hac uti prorsus constituissent, certe fascinare nunquam prorsus auderent, utpote, qui per hanc reuocati essent ab eorum concupiscentia quorum gratia in pietate se polluunt. Itaque perturbationum pleni. atque uix uel paululum cibis abstinentes impuris. ideoque ipsi prorsus impuri supplicia luunt transgressionis contra uniuersum inique. partim quidem sub dæmonibus quos ipsi prouocant, partim etiam sub diuino iudicio cuncta mortalium opera consiliaque prorsus inspiciente.

De uero cultu & sacrificio & cautione a malis dæmonibus.

Diuinus autem uir animum, tum sapientia diuina, tum abstinentia ciborum perturbationes hominibus incitantium tū ipsa ad deum similitudine munit, & quasi dei templum in cōtaminatum animum esse putabit. in hoc uidelicet uniuerso dei patristemplo. Proinde cū omne sensibile corpus defluxus quosdam materialium dæmonum nobis afferat certe una cum impuritate nutrimenti ex carnibus & sanguinibus hausti adest nobis potestas dæmonica huic amica facileque pelle

eta pro

DE SACRIFICIIS

Et propter similitudinē proprietatemq; ualde familiarem. Quamob-
 ré recte theologi oēs i primis abstinentiæ studuerūt, atq; ægyptius nobis
 hæc aperuit causam afferens maxime naturalem, quā experiētia cōpro-
 bauerat. Quoniā uidelicet praua irrationālisq; anima quæ corpus uiolē-
 tia suū reliquit, expoliata ad hoc ipsum deinde se admouet, ibiq; moras
 protrahit. unde hominū quoq; animæ uiolentia mortuorum imoran-
 tur & circa corpus. Idque ipsū nos admonet ne uia corpore animū ex-
 cludamus. cum igitur uiolētæ uiuentiū cædes cōpellāt animas corpora
 relicta diligere, nihil aut obstat, quo minus aīa ibi sit quocūq; cognatū
 aliquod allicit eā, unde animæ passim multæ uisæ sunt lamētari. homi-
 numq; animæ carētium sepultura circa corpora imoratur. quibus sane
 malefici sæpius abutūtur ad ministeriū suū efficiēdū cōpellētes animas
 appositioē corporis, uel ptis cuiusdā assumptione. cū hæc inquā hæc il-
 lis historia comperta sint, cōpertāq; habuerint improbæ naturā animæ, &
 cognationē eius ad corpus, uoluptatēq; qua afficitur erga corp⁹, ex quo
 euulsa est, iure nutrimētum ex animalibus fugerūt, atq; damnauerunt,
 ne extraneas animas auulsas uiolēter atq; ipuras quæ ad cognatum sibi
 trahūtur, ad se sic accersirēt. ne ue prohiberētur, quo minus soli purique
 deo appropinquaret, si quādo uidelicet præsentia turbantiū dæmonū
 propellerentur à deo. Quod natura cagnati corporis incitamentum
 quoddam sit ad animā attrahendā, experiētia in pluribus theologos do-
 cuit. Qui enim uaticinantiū animalū in sinuare sibi animas optabant,
 præcipua illoꝝ mēbra deglutiētes, uelut corda ceruorū uel talparum,
 uel asturum accipiebāt subinde præsentē animā dei ritu uaticinātem.
 quæ sane una cū sui corporis itus assūptioē in corpus humanū, se penit⁹
 igerebat. Iure igitur philosophus deiq; sacerdos oībus dominātis, aīa
 libus oībus abstinet. solus uidelicet soli deo p seipsū studēs appropi-
 quare, dū uidelicet nulla comitāriū ide turba diuertat, quo quidē cōmertio
 ipse, deīde & naturas reꝝ itelligit & diuinat. deumq; habet in semetipso.
 unde æternæ uitæ fiduciā pignusq; possidet. totus trās latus ad deū, atq;
 uatis loco iā iouis familiaris euadit. Proinde si qua necessitas instat,
 nō defunt huic diuinitatis familiari passim boni dæmones obcurren-
 tes ei & per somnia, signa, uoces, futura prænūciātes, unde discatur. quid
 sit necessariū deuitare. Solum nanq; discedendum est à malo, cogno-
 scendūq; quod in uniuerso sit optimū ac maxime uenerādū. & uniuersū
 sum, quod est in toto bonū amicum atque affabile. Improbitas autem
 & iscitia diuinorum compellit hominem despiciere, quæ nō nouit eaq;

K i

...tionibus
 ...in impe
 ...potent
 ...causis
 ...malis
 ...improbis
 ...macta uerit,
 ...in uentis
 ...Existi-
 ...causam
 ...ab illis, quibus
 ...do enim contra
 ...uine, sed que diuini
 ...sicut in dōmo
 ...uolunt
 ...genera
 ...uenerunt in car
 ...diuino certe u
 ...calitas aduēti
 ...uina familiarit
 ...essent, certe salu
 ...reuocari essent ab
 ...polluit in que per
 ...abstinens impur
 ...fegressiois contra
 ...us quos ipi prece
 ...malum operantib

damnare. uerum apud eos qui audire possunt ipsa natura clamat. quæ cum intellectualis sit per intellectū cultores suos in sacra penitus introducit. Nouit profecto uir sapiēs. dæmones quidem malos animalium uictimis delectari, & in eis futura portedere. Deos autē eiusmodi uictimis nō egere. qui sane adorantium mores inspiciūt maximū sacrificium existimātes rectum de ipsis atq; de rebus iudiciū. nam apud deos optima ē oblatio, pura mēs, & perturbationū uacuus animus. hinc Plato bono quidem uiro cōuenire ait sacrificia operari, diuinisq; inter esse. Malum uero frustra in sacrificiis laborare.

Ex libro tertio.

Quod animæ sensuales sint & rationales, atque immortales

N libro tertio dicit se afferre opinionē ueram & pythagoricam, omnē scilicet animā sensibus & memoria præditam esse rationalē, habereq; rationē orationēq; . tū interiorem tum exteriorē, qua iter se loquatur animalia. quorū uerba nō discerni à nobis nihil miræ fit, cū barbaro & et multo & sermonē minime discernamus, neq; tā loq quā idistincte uociferari putemus. Addit si credēdū sit antiquis atq; illis, qui patrū nostrorū & nostro tēpore extiterūt: Sūt qui dicāt se audire sermonē animalium, atq; intelligere sicut apud antiquos Melāpus & Tiresias atq; tales. nuper uero Apollonius theaneus quē dicūt in amico & cœtu cū audiret hirūdinē aliis nūciare, a sinū prope urbē honustū tritico cecidisse, triticūq; humi diffusū

Cōtendit deinde animalia rationē habere, tū quia inter se sua significant. tū quia diligētī sibi solertia cōsulāt, usuiq; futuro provideant. tū quā discāt & ad se inuicē, & ab hōibus multa, se ipsaq; inuicē doceant. Subiungit Aristotelē. Platonē. Empedoclē. Democritū, aliosq; quicūq; ueritatem de animalibus pscrutati sūt p̄ticipationē rōnis orationisq; in animalibus comperisse. Apparere autē in hac diuersitatē. ut Aristoteles quoque dixerit ī essentia minime differētē. sed p̄ magis minusq; diuersitatē, quemadmodum pleriq; putent differentiam deorum ī hac ad homines esse. non quidem secundum essentiam immo secundum perfectum & imperfectum habitum rationis, sic & rationis naturam nobiscum animalibus, sed per magis & minus existimamus esse communem. Animalia illa Aristoteles ait esse prudētiora. i. astutiora, quæ sensuum acumine pollent. Differētiæ uero corporū facile quidem uel difficile passiuam reddunt animam, atque magis minusq; promptā habere rationem præstant. uerum secundum essentiā, uariare animam nequeūt. quando

neq;

DE SACRIFICIIS

neq; sensus, neq; passiones reddūt inter se differētes, neq; faciūt ut perfectum trāsgradiātur. Cōcedatur itaq; secundū magis & minus esse in his differētiā rationis, neq; tamen ratione animalia reliqua oīno priuentur, neque ex eo quod nos magis, quam animalia intelligamus, propterea illa intellectu oīno priuemus, sicut neq; uolare p̄dices negamus, quoniam astures uelocius uolēt. Concedere quidē poterit aliquis animā cum corpore compati, patiq; aliquid eo uel bene uel male affecto permutari uero ipsam animā naturā ex hoc nequaquā. Si autē cōpatitur tantum, utiturq; eo ut instrumēto, faciet quidē per ipsum multa aliter instrumētis dispositū, quā nos simus, quā quidē nos facere non ualemus. Atque cōpatietur per ipsum certo modo dispositū, nō tamen naturam propriā cōmutabit. Qui autē bruta dicit quæ rationaliter agūt natura facere nō animaduertit se dicere hæc rationalia esse natura. Quasi uero ratio nobis natura nō in sit. Ipsaq; perfectio nō sicut natura instituti sumus suscipiat incrementū, uerūtamen quod diuinū est nō fit disciplina rationale, nō enī erat quādo rationale nō esset, sed simul. & fuit & rationale fuit, neq; prohibetur esse rationale, quoniam rationē non acceperit p̄ disciplinā, quāuis & inceteris aīalibus, sicut & in hominib⁹ multa quidem ipsa natura docuerit, alia uero disciplina præbuerat non absurde qdā conati sūt ostēdere multa etiā ex locis quæ sortita sūt prudentiora eē quā nos, ut enī habitātia ætherē rōnalia sunt, sic aiūt quæ illis proximæ habitāt idest in aere. Deīde quæ in aqua, deīde quæ in terra inter se rōnis gradu differre, si enī deo & dignitatem quodammodo metimur ēt ex locis, sic & animalīū perpēdimus dignitatem. Socrates & ante illum Rhadamanthus per animalia iurabāt. Egyptii uero animalia quædam deos existimabant, siue re uera deos arbitrantur, siue consulto deorum formas uultu bouino, & auium facie aliorumq; pingerent, ut non aliter animalibus quā hominibus abstinerent, siue alia secretiori de causa, sic & græci statuæ Iouis cornua arietis imposuerūt. Tauri uero cornua statuæ Dyonisi, at Pana ex homine & capra cōposuerūt. Musas autē & sirenas alauerūt & amorē atq; Mercuriū & Iouē tauri formam induisse ferunt & aquilæ atq; cygni. Per hæc antiqui honorāda esse animalia testabantur, & Socrates ubi ait cignos suos esse cōseruos nō est iocatus. Tabula uero indicat cōuenire animalia nobiscū in anima dicens idignatione deorū, ex hōibus animas in animalia p̄trāsire, cū uero p̄trāsuerint deos deniq; misereri p̄ hæc & similia significatur animalia esse rōnalia, ratione quidē in plurimis imperfecta, nō tamen prorsus absente.

PORPHYRIUS. 10

Nefas est animalia cædere.

Iniuſtū eſt animalia cædere quādo quidē nō oīno à nobis ſūt aliena. Nos autē tanquā laſciui & inſolētes ludo frequēter in theatris uenationibusq; animalia paſſim plurima interficimus quo factū eſt ut uis ipſa in nobis ferina & imitatis uehemētius inualuerit, humanitas autē & māſuetudo ceſſauerit. Pythagorici uero manſuetudinē & clemētiā erga feras meditati ſunt tanquā humanitatis & miſericordiæ ſpecimen.

Omne quod eſt inanimatū cum ratione mēteq; careat opponitur ei quod una cū anima rationē & intelligētiam quādā habet. Oē nanq; animatū ſenſuale habet et phātaſiā uelur rationē quādā. natura enī quæ alicuius gratia & ad aliquid omnia facit & fecit aīal ſenſuale, non quidē ut ſimpliciter ſentiret atque pateretur ſed ut perciperet, quæ ſibi cōmoda forent quæ ue incōmoda, & illa quidē ſequeretur hæc fugeret. ſenſus igitur utrorūq; cognitionē ſingulis aīalibus affert, quæ uero ſenſum ſecundum ſcilicet utiliū proſecutiones apprehēſionesq; . noxiorū uero deuitationes, putādū eſt nō ad eſſe niſi habētibus rōcinationē quādā & iudiciū atq; memoriā. Et ſi Strato phyſicus ſenſum dicit nō abſq; intelligentia quicquā agere. ſi quidē præſentia ſenſibus nō percipimus dum attētius aliud intelligimus, tamē eſto quidē ſenſum nō agere mēte ad eius actionem at quādo ad propriū & alienū ſenſus agendo ſe cōfert, & inter hæc duo differētiā ponit. & illud fugit. hoc ſequitur mediūq; ſequēdi effugiendūq; ſagaciter inuenit in eſſe rationem. coicere poſſumus. & hæc quidem rationis propria ſunt, omniāque omnibus animalibus adſunt ſcilicet progreſſiuis.

Qui paucis cōtentus uiuit & innocens eſt quaſi deus.
Cum animi finis ſit deo fieri ſimilem. deus autem nullius indigus ſit noceat uē nulli. ille certe feliciffimus eſt deoq; ſimillimus. qui ita ſeiſpſū cōparat, ut quā mīme egeat alienis quā mīme noceat. hic ergo ſolis ueſcetur terræ fructibus, ne noceat hōibus, ne noceat aīalib⁹, & quātū fieri poterit, parcat etiam plantis & herbis. nā & hoc ipſum antiqui lamentabantur, quod uel arborum fructibus egeamus, huius autem egeſtatis cā generatio eſt, quod ue in ipſa inopia per generationem conſtituti ſumus iam remotiores à copia. inopia uero ſalutem queritat ab externis. Qui igitur pluribus eget externis magis cum inopia copulatur. longiuſque a deo diſiungitur. qui enim deo ſimilis eſt, hæc ipſa ſimilitudine ueram poſſidet copiā. Diues autem diuitiſq; fruens nullis infert iniuriam. nempe quādiu iniuriā infert, quāuis pecunias oīs habeat, totāq; occupet

DE SACRIFICIIS.

occupet terram pauper est habendus. quippe cum sit familiaris inopia. Quamobrem uir iniustus profanus est, & omni prauitate pollutus. quod quidem uitium nobis intulit ruina quaedam animae in materia discedetis a bono. omnia igitur nugae sunt quatenus aliquis a principio deficit. omnium egenus est animus, quoadiu ad ipsam plenitudinem minime suspicit. Cedit autem ei quod est naturae suae mortale, quatenus ipse non nouit reuera seipsum. Qui autem tanquam deo similis iam effectus, quam minimis ad uitam est contentus hic illa seculi aurei prosperitate potitur.

Ratio quaedam inest etiam animalibus.

Ratio quidem naturaliter inest. ratio uero recta perfectaque ex meditatione fit atque doctrina. Quapropter rationalis quidem facultatis participatio quaedam omnibus competit animalibus. Rectitudinem uero sapientiaque neque hominem quidem adeptum reperire licet & quemadmodum differentia uisus ipsius est ad uisum, uolatusque ad uolatum. non enim similiter cernunt. Astures atque Cicadae, neque aquilae similiter uolant atque per dices, sic neque rationale quodlibet aequae praecipue est acuminis & astutiae.

Ex quarto libro.

Antiqui animalibus abstinebant.

Icearchus peripateticus antiquos inquit graecos tanquam proxime deo genitos optimos fuisse natura, ac uitam optimam peregrisse adeo ut genus eorum aureum sit iudicatum. subdit eos nullum animal occidisse. Illi sane nihil ad sanitatem melius probauerunt quam superflua minime congregare. Itaque nutrimentum natura ualentius adsumere noluerunt. sed quo potius esset natura ualentior. Antiqui quoque sacerdotes aegyptiorum sapientiae studio dediti, de quibus Chereimon stoicus diligentissime tractat animalibus plurimum abstinebant. Qui etiam multa uelut diuina uenerantur quorum alia diis aliis accomodata dicebant sicut soli asturem, atque cantharum, & arietem, atque crocodilum. Comprehenderunt enim omnis animalis animam esse rationalem quando a corpore fuerit separata praesagiamque futuri nobisque diuinantem omniumque effectricem, quorum & homo solutus a corpore non ergo temere animalia honorabant, & ab eis se quantum fieri poterat continebant.

Sobria uita esse eorum.

Narrat subinde ex historia iosephi esse eorum & uitam religiosam & apud iudeos atque philosophorum omnia eos habuisse communia, charitatem mutuam & absti-

EXPLICIT